

Luku 2 Perusopetus yleisopetuksen perustana

Avainsanat: Kulttuuritietoisuus, tavoitteiden asettelu, yksilölliset tarpeet

Simonkallion koulussa ohjaamme oppilasta arvostamaan itseään ja muita. Oppilas tulee tietoiseksi oman kulttuurinsa tavoista ja tutustuu erilaisiin kulttuureihin.

Oppilas harjoittelee opettajan ja perheensä tukemana yksilöllisten tavoitteiden asettamista. Tavoitteet voivat olla eritasoisia ja -pituisia. Niiden saavuttamista arvioidaan säännöllisesti ja tarvittaessa tavoitteita täsmennetään tai korjataan.

Havaitsemme oppilaan yksilölliset tarpeet varhain. Hän saa tarvitsemaansa tukea sekä omia taitojaan vastaavia haasteita.

Johtoryhmän tehtävänä on seurata arvoperustan ja oppimiskäsityksen toteutumista. Arviointi tehdään vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa. Menetelminä käytetään jatkuvaa havainnointia, keskusteluita, kyselyitä ja auditointeja.

Yksityiskohtaisemmat toteuttamistavat kirjataan vuosittain vuosisuunnitelmaan.

Luku 3 Perusopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet

Laaia-alainen osaaminen

Simonkallion koulussa päivittäisen koulutyön perustana on ajattelun ja oppimaan oppimisen taitojen edistäminen.

Toiminnalliset työtavat, yhdessä tekeminen, fyysinen aktiivisuus, taide- ja taitoaineet sekä tieto- ja viestintäteknologian monipuolinen käyttäminen kannustavat monipuoliseen ongelmanratkaisuun.

Oppilasta tuetaan omatoimisuuteen koulutyönsä suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa.

Koulu ohjaa oppilaita yhteistyössä kotien kanssa itsestä ja toisista huolehtimiseen.

Simonkallion kouluyhteisön sujuvan arjen kulmakivenä on hyvien tapojen arvostaminen.

Kestävä tulevaisuus huomioidaan opetustyössä ekologisesta, sosiaalisesta, kulttuurisesta ja taloudellisesta näkökulmasta. Oppilaita ohjataan toimimaan vastuullisesti kehitystasonsa mukaisesti.

Eri oppiaineita yhdistäviä laaja-alaisia osaamisalueita on seitsemän:

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

L4 Monilukutaito

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Laaja-alaiset osaamisalueet sisältyvät jokaiseen oppiaineeseen. Oppiainekohtaisessa osiossa käsitellään tarkemmin osaamisalueita kunkin oppiaineen kohdalla. Lisäksi laaja-alaiset osaamisalueet sisältyvät arkeemme esimerkiksi seuraavin tavoin:

- Joustavat opetusjärjestelyt: joustava koulupolku, palkkitunnit, jakotunnit
- Ryhmäyttäminen
- Kaveri - ja tunnetaito-ohjelmat
- Oppilaiden osallisuus:
 - oppilaskuntatoiminta
 - oppilaskuntatunti
 - kummiluokkatoiminta
 - Oppilaiden välkkäritoiminta
- Musiikkiluokkatoiminta
- Koulun juhlien järjestäminen
- Koulun oman lehden julkaisutoiminta
- Oppilaan itsearviointi ja arviointikeskustelut yhteistyönä kotien kanssa
- Vanhempainseurueiden kanssa tehtävä yhteistyö
- Koulun ja kodin välisten yhteistyöpäivien toteuttaminen laaja-alaisen osaamisalueiden ympärille yhteistyönä kotien kanssa
- Yhteistyö paikallisten yritysten ja toimijoiden kanssa
- Oppilaiden valinnaiskurssit
- Liikkuva koulu
- Koulun edustaminen urheilu- ja kulttuuritapahtumissa
- Vuosisuunnitelman tekeminen tiimeittäin laaja-alaisen osaamisalueiden ympärille

Johtoryhmän tehtävänä on seurata tavoitteiden toteutumista. Arviointi tehdään vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa. Menetelminä käytetään jatkuvaa havainnointia, keskusteluita, kyselyitä ja auditointeja.

LUKU 4 Yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuri

Avainsanat: perustaidot, turvallisuus, osallisuus, kiireettömyys, joustavat opetusjärjestelyt, tiimityö

Simonkallion koulun toimintakulttuurin, oppimisympäristön ja työtapojen kehittämisen tavoitteet

- Simonkallion koulun rehtori ja johtoryhmä vastaavat yhdessä koulun pitkänjähtäimen suunnittelun organisoimisesta. Suunnitelma laaditaan ja toteutetaan tiimityönä.
- Simonkallion koulussa painotetaan perustaitojen opiskelua
- Kouluyhteisön turvallisuutta edistetään kodin, koulun ja muiden toimijoiden välisellä yhteistyöllä
- Oppilaiden osallisuutta lisätään ottamalla oppilaat mukaan suunnitteluun sekä päätöksen tekemiseen yhteisön ja yksilön tasolla
- Simonkallion koulu on kiireetön oppimis- ja työyhteisö

- Oppimisympäristö tukee oppilaiden fyysistä aktiivisuutta
- Toimintakulttuuri mahdollistaa joustavat opetusjärjestelyt

Oppimiskokonaisuuksien kehittäminen, toteutus ja seuranta

- Tiimit suunnittelevat, toteuttavat ja arvioivat oppimiskokonaisuudet
- Oppilaat osallistuvat kokonaisuuksien suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin
- Suunnitelmat kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan

OPS luku 5 Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen

Avainsanat: onnistuminen, kiireettömyys, osallisuus, turvallisuus

1. Hyvä ja turvallinen koulupäivä

Hyvä koulupäivä koostuu mielekkästä, vaihtelevasta ja tavoitteellisesta toiminnasta sekä onnistumisen kokemuksista. Oppilas voi kääntyä kaikissa tilanteissa koulumme aikuisten puoleen. Toisen kunnioittaminen kaikissa vuorovaikutustilanteissa on hyvän ja turvallisen koulupäivän perusta.

Koulun ilmapiiri on kiireetön, jossa toisen kohtaamiselle on aikaa. Jokaisella on oikeus tulla kuulluksi ja nähdyksi.

Oppilaat osallistuvat hyvän koulupäivän kehittämiseen, suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

Hyvä ja turvallinen välitunti on jokaisen oppilaan oikeus. Koulupäivä rytmitetään siten, että se tukee oppilaan jaksamista.

2. Koulu oppivana yhteisönä hyvän kouluarjen toteuttamisessa

Avainsanat: yhteistyö, sitoutuminen, avoimuus

Simonkallion koululla on eri osapuolten yhteistyönä laaditut säännöt ja käytänteet. Selkeät toimenkuvat edistävät sujuvaa arkitoimintaa. Jokaisella on oma vastuunsa arjen toimivuudesta. Aikuisten esimerkki on ensiarvoisen tärkeä. Jokaisen vaikuttamismahdollisuudella tuetaan tavoitteisiin sitoutumista.

Oppivana yhteisönä toimimme avoimesti. Tiedonkulku on toimivaa ja tarkoituksenmukaista. Arvioimme toimintaamme, huomioimme saamamme palautteen ja olemme avoimia uusille toimintatavoille. Haasteiden edessä on sallittua sekä onnistua että epäonnistua.

Oppivana yhteisönä toimimme yhteistyössä. Jaamme kokemuksiamme ja osaamistamme. Opimme yhdessä pitäen luokka- ja oppiainerajat joustavina. Arvostamme edistymistä kaikilla eri osa-alueilla: sosiaalisten- ja opiskelutaitojen edistyminen, tiedollinen ja taidollinen edistyminen.

Yhteistyötä tehdään oppilaiden perheiden ja erilaisten toimijoiden kanssa.

3. Hyvä ilmapiiri, ryhmäytyminen ja vuorovaikutus

Simonkallion koulussa arvostetaan hyviä käytöstapoja - ”sydämen sivistystä”.

Toisen huomioiminen ja kunnioittaminen ovat lähtökohtana kaikissa vuorovaikutustilanteissa ja toiminnassa. Jokaisella koulussa toimivalla henkilöllä on vastuu myönteisestä ilmapiiristä.

Ryhmyttämisen keinoja:

- tiimityöskentely
- palkki- ja pajatunnit
- vuosiluokkarajat ylittävä toiminta: esim. kummioppilastoiminta
- oppilaiden oma Välkkäritoiminta
- Guru-oppilastoiminta
- oppilaskuntatoiminta
- kerhotoiminta
- luokkarajat ylittävä valinnaisaineiden opetus
- teema - ja tapahtumapäivät
- kalenterivuoden juhlat ja tapahtumat
- koulun edustusjoukkuetoiminta urheilutapahtumissa

4. Osallisuus koulussa

Avainsanat: vuorovaikutus, vaikuttaminen

Simonkallion koulussa tuetaan oppilaan, opettajan, muun henkilöstön ja huoltajan osallisuutta. Kaikille luodaan mahdollisuuksia vaikuttaa itseään koskevien päätösten valmisteluun ja päätöksentekoon.

Avoin vuorovaikutus ja tiedonkulku luovat edellytykset osallisuudelle.

Kaikilla on mahdollisuus osallistua työskentelyn suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

Oppilaiden kanssa harjoitellaan luokka-asteittain ja/tai luokkakohtaisesti esimerkiksi:

- erilaisia vaikuttamisen keinoja
- vuorovaikutustaitoja
- kokoustekniikoita
- suunnitelmien laatimista, toteuttamista ja arviointia

Oppilaskunnan hallituksen vaalit pidetään vuosittain alkusyksyllä. Hallitus voidaan muodostaa joko luokka-aste-edustajista tai luokkakohtaisista edustajista. Sama edustaja voi asettua ehdolle korkeintaan kahtena perättäisenä kautena. Oppilaskunnan hallitus kokoontuu ohjaavien opettajien johdolla viikoittain. Hallitus koordinoi oppilaskunnan toimintaa sekä käy vuoropuhelua rehtorin ja opettajakunnan sekä oppilaiden välillä.

Vuosisuunnitelmaan kirjataan vuosittain jokaiselle luokka-asteelle omat osallisuuden edistämistavoitteet ja määritellään keinot vaikuttaa.

Osallisuuden näkyvyyttä lisätään koulun arjessa tietoisilla nostoilla (esim. tunnustuksin, palkinnoin, juhlin, tapahtumin, julkistuksin, yms.).

5. Osallisuuden toteutumisen arvioiminen

Osallisuuden arvioinnissa selvitetään, millainen näkemys yksittäisillä kouluyhteisön jäsenillä on siitä, miten he ovat voineet vaikuttaa itseään koskeviin asioihin.

Keinoina käytetään jatkuvaa havainnointia, avointa vuorovaikutusta ja keskustelukulttuuria.

Vuosisuunnitelmaan kirjattuja osallisuuteen liittyviä tavoitteita arvioidaan suunnitelmallisesti päivittäin, jaksoittain tai työkokonaisuuksittain ja lisäksi vähintään kerran lukukaudessa koko koulun tasolla.

6. Kodin ja koulun yhteistyön muodot ja toteuttamisen keskeiset periaatteet

Avainsanoja: luottamus, avoimuus

Yhteistyömuotoja

Tärkeimmät yhteistyömuodot kodin ja koulun välillä ovat

- avoin vuoropuhelu
- Wilma
- kolmikantakeskustelut
- oppilaspalaverit
- vanhempainillat
- monipuoliset yhteistyöpäivät
- vuosittain ilmestynvä *Simppari-opas*

Periaatteita

Simonkallion koulussa pidetään huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä arvokkaana. Yhteistyölle tulee olla matala kynnyks ja se perustuu huoltajan ja opettajan väliseen luottamukseen.

Avoimessa vuoropuhelussa luodaan myönteinen ilmapiiri. Luottamusta lisää, jos opettajalla ja huoltajalla on uskallus iloita onnistumisista sekä myöntää virheensä. Koulun yleinen ilmapiiri tukee tätä ajatusta.

Huoltajille tarjotaan mahdollisuus osallistua koulun kehittämisen suunnitteluun, sen toteuttamiseen ja arviointiin.

7. Yhteistyö koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa

Yhteistyö koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa liittyy oppimiseen ja koulunkäyntiin.

Yhteistyömuotoja ovat:

- yhteiset palaverit ja kokoukset
- yhtenäiset toimintaperiaatteet arjessa
- teemapäivät
- kerhot
- vierailut

- erilaiset hankkeet
- musiikkiluokkatestaukset

8. Ympäristövastuullinen toiminta

Avainsana: yhteinen vastuu

Kaikilla on yhteinen vastuu kouluympäristön ja tilojen viihtyvyydestä ja siisteydestä. Yhteisestä koulurakennuksesta, kalusteista ja välineistä pidetään hyvää huolta niin, että niiden käyttöikä on mahdollisimman pitkä.

Hankinnat tehdään huomioiden hinta- laatusuhde, hyödyntäen jo olemassa oleva materiaali ja arvioiden hankinnan tarpeellisuus. Kirjoja kierrätetään, ja uusissa tilauksissa lisätään sähköisen materiaalin osuutta.

Energian kulutusta vähennetään sammuttamalla tarpeettomia valoja ja sähkölaitteita.

Lähiretket kuljetaan kävellen tai pyöräillen. Koululaisia kannustetaan kulkemaan myös koulumatkat kävellen tai pyöräillen.

Paperi - ja kartonkijäte kierrätetään. Biojätteelle ja energijakeelle on omat keräysastiat.

Ruokailussa kiinnitetään huomio biojätteen määrän vähenemiseen.

Ympäristökasvatuksen sisältöjä toteutetaan erilaisin tempauksin opettajien, oppilaskunnan, vanhempainyhdistyksen ja eri toimijoiden yhteistyönä. Tarkemmat yksityiskohdat kirjataan vuosisuunnitelmaan.

9. Etäyhteyksien hyödyntäminen opetuksessa.

Etäyhteydet ovat opetusta täydentäviä ja edistäviä toimintoja. Etäyhteyksien käytöstä hyötyvät esimerkiksi oppilaat, jotka eivät ole paikalla. He voivat käyttää erilaisia oppituntitallenteita, muistiinpanoja, nettilehtiä tai opetuslusta.

10. Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta

Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukevat

- koulun kerhotoiminta
- kirjastotoiminta
- kouluruokailu
- välitunnit
- päivänavaukset
- vanhempainillat
- leirikoulut

Kerhotoiminta

Kerhotoiminta suunnitellaan lukuvuosikohtaisesti. Suunnitteluun osallistuvat myös oppilaat.

Kerhotarjonta suunnitellaan siten, että se huomioi kaikki koulun ikäryhmät.

Kerhojen vetäjinä toimivat eri ammattiryhmien edustajat, huoltajat, isovanhemmat, oppilaat tai muu koulun hyväksymä taho. Oppilaan toimiessa ohjaajana aikuinen vastaa kerhon toiminnasta.

Kerhojen kesto vaihtelee koko lukuvuoden kestävästä kerhoista jaksoluontoisesti toteutettaviin kerhoihin.

Kirjastotoiminta

Koulukirjasto tarjoaa oppilaille lasten ja nuorten kauno- ja tietokirjallisuutta sekä sarjakuvia luettavaksi koulupäivän aikana. Koulukirjasto on avoinna sovittuina välitunteina ja aina tarvittaessa luokanopettajan ohjauksessa. Koulukirjastolle nimetään toiminnasta vastaava opettaja.

Simonkallion koulussa tehdään yhteistyötä kaupunginkirjaston kanssa

- kaksisuuntaiset kirjastovierailut
- kirjavinkkaus
- lukudiplomi
- erilaiset projektit

Kouluruokailu

Oppilaskunta osallistuu kouluruokailun suunnitteluun ja arviointiin erilaisin tempauksin ja tapahtumin.

Oppilaskunta tekee yhteistyötä keittiön henkilökunnan kanssa ja nimeää keskuudestaan edustajan koulun ja ateriapalveluiden yhteiseen ruokaraatiin. Viidesluokkalaiset toimivat kukin vuorollaan ruokalajärjestäjinä.

Leirikoulutoiminta

Koulu päättää kunkin luokan osalta onko luokan leirikoulun toteuttamiselle riittävät pedagogiset perusteet.

Leirikouluja voidaan toteuttaa, kun rahoitus järjestetään siten, että kaikkien oppilaiden osallistuminen mahdollistetaan. Leirikoulun toteuttaminen edellyttää huoltajien osallistumista suunnitteluun ja valvontatehtäviin.

Leirikoulun suunnittelu ja siihen liittyvät järjestelyt tehdään huoltajien, oppilaiden ja opettajan yhteistyönä.

Liikeneidot

Liikennetaitojen oppimista edistetään ikätasolle sopivilla oppikokonaisuuksilla.

Toteutustapoina ovat esimerkiksi tapahtumapäivät ja tempaukset.

Niiden sisältö ja toteutus kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan.

Luku 6 Oppilasarviointi

Oppimisenarviointi

Arvioinnin tehtävänä on auttaa oppilasta tunnistamaan omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa sekä asettamaan tavoitteita omalle koulutyölleen yhteistyössä opettajien ja huoltajien kanssa.

Arviointikriteerit esitellään huoltajille ja oppilaille vuosisuunnitelmassa.

MIKSI arvioidaan?

- arviointi ohjaa
 - suunnittelemaan omaa oppimistaan
 - asettamaan tavoitteita
 - arvioimaan tavoitteiden toteutumista
- arviointi kannustaa
- arviointi antaa palautetta

MILLAISTA arviointi on?

- kannustavaa
- realistista
- konkreettista
- täsmällistä
- johdonmukaista
- tavoitteiden suuntaista

MITEN arvioimme?

- suullisesti
- kirjallisesti
- monipuolisesti

MILLOIN arvioimme?

- jatkuvasti
- säännöllisesti
- työskentelyn aikana
- lukuvuosittain arviointikeskustelun yhteydessä
- lukuvuoden päätteeksi

KUKA arvioi?

- oppilas itse
- opettaja
- huoltaja
- vertaisarvioija(t)
- oppilasta opettavat opettajat yhteistyössä

Luku 7 Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen käytännön järjestämiseen liittyvät keskeiset paikalliset linjaukset

Oppimista tuetaan koulussa monin yleisen tuen keinoin. Ennaltaehkäisevän työn tueksi ja varhaisen puuttumisen toimintamalliksi on koottu kattava lista, ns. Työkalupakki (kts. vuosisuunnitelma), joka käsittää seuraavat osa-alueet:

- Toiminnan perusteet
- Oppimisympäristö
- Oppimisen tukeminen
- Yhteistyö

Tuen portaat, oppimissuunnitelmat ja henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS)

Oppimista tuetaan koulussa monin yleisen tuen keinoin. Tuen muodoista on koottu kattava lista.

Mikäli oppilas tarvitsee erityisen paljon tukea, laaditaan hänelle oppimissuunnitelma. Yleisestä tuesta edetään erityiseen tukeen seuraavien pedagogisten asiakirjojen mukaisesti:

- **Yleinen tuki** – oppimissuunnitelma
- Pedagoginen arvio
- **Tehostettu tuki** – oppimissuunnitelma
- Pedagoginen selvitys sekä oppilaan ja huoltajan kuuleminen
- **Erityinen tuki** – HOJKS

Asiakirjat täytetään ja päivitetään Wilmassa, josta myös huoltajat ne näkevät.

Ne tehdään yhdessä luokanopettajan ja/tai muun oppilasta opettavien opettajien, erityisopettajan ja huoltajan kanssa.

Luokanopettaja vastaa yleisen tuen oppimissuunnitelman laatimisesta ja toteuttamisesta. Siirryttäessä tehostettuun tukeen erityisopettaja huolehtii pedagogisen arvion laatimisesta yhdessä luokanopettajan kanssa. Tehostetun tuen oppimissuunnitelmasta sekä pedagogisen selvityksen ja oppilaan ja huoltajan kuulemisen laatimisesta vastaa erityisopettaja.

Erityisen tuen päätöksen myötä oppilaalle tehdään HOJKS, joka korvaa aiemman oppimissuunnitelman ja sitä päivitetään oppimissuunnitelman tavoin. Oppimissuunnitelmien ja HOJKS:ien päivitys tehdään vähintään kerran vuodessa.

Oppilaan koulunkäyntiä seuraavaan palaveriin kutsutaan huoltajat ja mahdollisesti muita lapsen kasvua tukevia ammattilaisia. Luokanopettaja huolehtii ko. kokouksen koolle kutumisesta. Asianomaisten kesken voidaan sopia myös suunnitelman päivittämisestä puhelimitse.

Oppilaan koulunkäynnin tueksi voidaan tarjota koulukuraattorin ja koulupsykologin yksittäistä tai ryhmäkohtaista tukea tai perustaa moniammatillinen ryhmä käsittelemään ao. asiaa.

Nivelvaiheessa tehdään yhteistyötä lähettävän tai vastaanottavan tahon kanssa.

Pedagoginen yhteistyö tapahtuu sekä kouluun tulon nivelessä että koulusta toiseen siirryttäessä.

Päiväkodista kouluun siirryttäessä niveltämiseen osallistuvat kaikki ensimmäisen luokan opettajat ja ao. erityisopettaja. Niveltäminen tehdään koulun kutsusta esikoulun opettajien kanssa.

Yläkouluun siirryttäessä niveltämiseen osallistuu ko. luokanopettaja ja erityisopettaja.

Oppilashuollollisen niveltämisen tekevät oppilashuoltohenkilöstö omien kollegojensa kesken huoltajalta saadun luvan perusteella.

Simonkallion koulussa on käytössä tukimuotoja, joiden käyttö tuen eri vaiheissa määritellään kunkin tukimuodon yhteydessä. (kts. taulukko: Kolmiportainen tuki ja vastuualueet Simonkallion koulussa)

YHR (yhteisöllinen hyvinvointiryhmä) seuraa säännöllisesti tuen riittävyyttä tuen eri portailla luokka-asteittain. Seurantaan kuuluu myös poissaolotilastot sekä tukiopetuksen määrä.

Tuen kolme tasoa

1 Yleinen tuki

- Yleisen tuen käytännön järjestäminen
- Yhteistyö, vastuut ja työnjako eri toimijoiden kesken
- Yhteistyö oppilaan ja huoltajan kanssa

Yleisen tuen oppimissuunnitelman laatimisesta ja sen seurannasta vastaa luokanopettaja.

Luokanopettaja kutsuu vanhemmat koolle ja käy suunnitelman vanhempien ja oppilaan kanssa läpi. Luokanopettaja vastaa siitä, että yleisen tuen suunnitelma on ajan tasalla.

Osa työkalupakin tukimuodoista on käytössä tilapäisesti. (kts vuosisuunnitelma)

Ennen kuin oppilasta voidaan siirtää yleisestä tuesta tehostetun tuen piiriin, hänelle tulee olla laadittuna yleisen tuen oppimissuunnitelma. Oppimissuunnitelmassa kuvataan käytössä olevat tukimuodot, jotta niiden käyttöä ja riittävyyttä voidaan arvioida.

Kun herää huoli tuen riittävyydestä ja harkitaan siirtoa yleisestä tuesta tehostetun tuen piiriin, kodin ja koulun välistä yhteydenpitoa tiivistetään. Huoltajan kanssa sovitaan mahdollisen moniammatillisen asiantuntijaryhmän perustamisesta ja ketkä siihen kuuluvat. Moniammatillista ryhmää perustettaessa sovitaan, kuka on ensisijainen yhteyshenkilö kodin ja koulun välillä.

2 Tehostettu tuki

Ennen siirtoa yleisestä tehostettuun tukeen luokanopettaja laatii yhdessä erityisopettajan kanssa pedagogisen arvion, jonka pohjalta siirron tarvetta tarkastellaan moniammatillisessa työryhmässä. Siirtopäätös tehdään moniammatillisesti.

Luokanopettaja vastaa tehostetun tuen toteutumisesta yhdessä erityisopettajan kanssa.

Tehostetun tuen aikana mahdollisten ulkopuolisten tukitahojen kanssa tehtävää yhteistyötä koordinoi laaja-alainen erityisopettaja. Oppilaan saama tuki on laajaa, säännöllistä ja pitkäaikaista.

Käytössä ovat samat tukimuodot kuin edellisellä tuen portaalla, mutta niiden käyttö on säännöllistä ja oppilaan saama tuki on riittävän laajaa ja pitkäaikaista.

Koulupsykologi voi ottaa oppilaan tutkimuksiin, joilla voidaan saada lisää tietoa opetuksen ja tuen järjestämiseen. Yleensä suunnitelmallisen tuen tulee olla käytössä vähintään puoli vuotta ennen psykologin tutkimuksia. Näin varmistetaan, että riittävä luokassa annettava tuki on ollut käytössä.

3 Erityinen tuki

Mikäli todetaan, että tehostettu tuki ei ole riittävää, voidaan harkita oppilaan siirtämistä erityisen tuen piiriin. Tällöin laaja-alainen erityisopettaja laatii yhdessä oppilasta opettavien opettajien kanssa pedagogisen selvityksen, jonka pohjalta siirron tarvetta tarkastellaan moniammatillisessa työryhmässä.

Kun oppilaalle on tehty erityisen tuen päätös, hänelle laaditaan HOJKS, joka korvaa aiemman oppimissuunnitelman ja sitä päivitetään oppimissuunnitelman tavoin.

Esitys oppimäärän yksilöllistämisestä tehdään aluekoordinaattorin kautta aluepäällikölle ja siihen liitetään vaadittavat dokumentit mahdollisine lausuntoineen. Erityisopettaja vastaa, että esityksessä kuvataan riittävän tarkasti oppilaan osaamistaso. Lisäksi hän vastaa huoltajan ja oppilaan kuulemisen toteuttamisesta.

Taulukko: Kolmiportainen tuki ja vastuualueet Simonkallion koulussa

Yleinen tuki		Tehostettu tuki		Erityinen tuki
- tukiopetus - jakotunnit - palkkitunnit (ryhmäkohtainen tuki) - samanaikaisopetus - eriyttäminen - monipuolinen arviointi (esim. kokeet: suullinen, oma kieli, luetaan kysymykset, lisäaika) - osa-aikainen erityisopetus (lyhyt jakso/konsultaatio, kartoitus, arviointi) - oppilashuollon konsultaatio - oppimissuunnitelma mahdollinen	P E D A G O G I N E N A R V I O	- yleisen tuen muodot käytössä - tehdään oppimissuunnitelma - osa-aikainen erityisopetus on laajaa, säännöllistä sekä pitkäaikaista - tarvittaessa opetus tapahtuu oppiaineen painoalueiden mukaan	P E D A G O G I N E N S E L V I T Y S	- yleisen ja tehostetun tuen muodot käytössä - HOJKS - integraatio yleisopetuksen luokkaan - osa-aikainen erityisopetus - luokkamuotoinen erityisopetus - oppiaineen oppimäärän yksilöllistäminen

Oppimissuunnitelma

- o tavoitteet arvioitavissa ja saavutettavissa tietyn jakson aikana
- o päävastuu luokanopettajalla, erityisopettaja tukena
- o mietitään konkreettisia tavoitteita, arviointeja
- o tarkistetaan vähintään kerran lukuvuodessa yhteistyössä luokanopettajan, erityisopettajan, oppilaan ja huoltajan kanssa

Pedagoginen arvio

- o tehdään kun oppilas siirtyy yleisestä tuesta tehostettuun tukeen
- o yhdessä luokanopettaja ja erityisopettaja
- o oppilashuollon moniammatillinen konsultaatio tarvitaan

Pedagoginen selvitys

- o tehdään kun oppilas siirtyy tehostetusta erityiseen tukeen
- o yhdessä luokanopettaja ja erityisopettaja
- o oppilashuollon moniammatillinen konsultaatio tarvitaan

HOJKS

- o laaditaan erityisen tuen päätöksen valmistuttua
- o tehdään yhdessä oppilasta opettavien opettajien kanssa erityisopettajan tukemana
- o käsitellään oppilaan ja huoltajan kanssa
- o tarkistetaan vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa yhteistyössä luokanopettajan, erityisopettajan, oppilaan ja huoltajan kanssa

Ulkopuolisten tukitahojen kanssa tehtävää yhteistyötä koordinoi laaja-alainen erityisopettaja.

Perusopetuslaissa säädetty tukimuodot

Tukiopetus

Tukiopetusta voi antaa muukin kuin oppilasta opettava opettaja.

Tukiopetuksesta laitetaan merkintä kunkin oppilaan Wilman *Tukitiedot-tiedonsiirtolomakkeelle*.

Avustajapalvelut

Kts. kaupunkitasoinen opetussuunnitelma

Osa-aikainen erityisopetus

Osa-aikainen erityisopetus on tarkoitettu oppilaille, joilla on oppimisvaikeuksia ja/tai koulunkäyntivaikeuksia. Opetus toteutetaan joustavasti yksilö-, pienryhmä- tai samanaikaisopetuksena. Erityisopettaja ja luokanopettaja kartoittavat yhdessä ko. luokan tuen tarpeen. Tarvittaessa he laativat oppilaalle henkilökohtaisen oppimissuunnitelman yhteistyössä huoltajan kanssa.

Alkuopetuksen erityisopettajat keskittyvät koulutulokkaiden tuen tarpeen kartoittamiseen ja alkuopetusluokkien tukemiseen. Tavoitteena on käynnistää oikeanlaiset tukitoimet mahdollisimman pian. Tehtävään kuuluu myös nivelyhteistyö päiväkotien kanssa. Luokkien 3-6 erityisopettajat vastaavat erityisopetuksesta muiden oppilaiden osalta sekä nivelyhteistyöstä yläkoulujen kanssa.

Laaja-alaiset erityisopettajat vastaavat omilla luokka-asteillaan tehostetun ja erityisen tuen lasten seurannasta sekä tehostetun tuen oppimissuunnitelmien ja HOJKSien laatimisesta ja päivittämisestä yhdessä luokanopettajien kanssa. Laaja-alaiset erityisopettajat huolehtivat myös, että matematiikan ja äidinkielen taitojen kehittymistä mittaavat testit tulevat tehdyiksi aikataulussa ja laativat luokka-astekohtaiset yhteenvedot. Testien tuloksista tiedotetaan tarvittaessa huoltajille esimerkiksi arviointikeskustelujen yhteydessä ja/tai oppimissuunnitelmaa laadittaessa.

Ryhmämuotoinen tuki

Simonkallion koulussa voi olla luokkamuotoisia pienryhmiä, joissa on enintään kymmenen oppilasta/ luokka. Pienryhmien tukena on koulunkäyntiavustajat. Luokissa opiskellaan yleisten tai yksilöllisten tavoitteiden mukaan. Opiskelua koskevista järjestelyistä tehdään jokaiselle oppilaalle erityinen suunnitelma (HOJKS) ja opiskelurytmi pyritään järjestämään kullekin oppilaalle sopivaksi. Luokkamuotoisten pienryhmien oppilaat integroidaan oppilaiden kykyjen mukaan ainakin joissain oppiaineissa yleisopetuksen ryhmiin. Ryhmämuotoinen tuki voidaan toteuttaa joillain luokka-asteilla myös integraatioryhminä.

Luku 9 Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä

Kielitietoinen toimintakulttuuri

Simonkallion koulussa pidämme jokaisen oppilaan oman äidinkielen osaamista arvokkaana asiana. Luomme tilanteita, joissa kaikki oppilaat pääsevät kohtaamaan eri kieliä.

Suunnittelemme opetusta yhdessä ja seuraamme samalla kielitietoisuuden monipuolistumista opetuksessa. Tutustumme myös uusiin kielen muotoihin, joita syntyy esimerkiksi tieto- ja viestintätekniikan puolella. Kannustamme rikkaaseen ja monipuoliseen kielenkäyttöön.

Tuodaan esille, että kielissä on sisällä monia erilaisia kielenkäyttötilanteita kuten puhekieli, kirjakieli, slangi, somekieli. Tekstilajien tunnistaminen ja niiden erojen ymmärtäminen on läsnä kaikkien oppiaineiden opetuksessa. Opettaja käyttää tarkkoja oikeakielisiä käsitteitä.

Oppilaiden kielen kehittymistä seurataan monipuolisesti ja jatkuvasti.

Oppilaiden äidinkielen näkyminen kouluympäristössä, opettamisessa ja oppimisessa

Oman äidinkielen opittuja taitoja käytetään hyväksi myös muissa oppiaineissa. Tekstilajien tunnistaminen ja niiden erojen ymmärtäminen on läsnä kaikkien oppiaineiden opetuksessa.

Koulussa voidaan järjestää esimerkiksi kansainvälinen kielipäivä, johon voidaan integroida useita eri oppiaineita ja aihe tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden ilmiöpohjaiseen oppimiseen. Äidinkielet näkyvät opettamisessa lisääntyvänä eriyttämisenä – oppilaat huomioidaan yksilöinä.

Opetuksessa huomioidaan, että sanat ja kieli ymmärretään kulttuurin kautta, joten kulttuurierot saattavat vaikeuttaa myös kielen ymmärtämistä: sanat eivät välttämättä merkitse samaa eri kielillä. Avataan ja selitetään käsitteitä opetuksen aikana, se hyödyttää sekä suomenkielisiä että monikielisiä lapsia.

Huomioimme monikielisten lasten erityistarpeet opetuksessa varmistamalla riittävän ja oikea-aikaisen tuen.

Valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyvien oppilaiden järjestelyt

Yhteistyö huoltajan, valmistavan opetuksen opettajan, luokanopettajan, suomi toisena kielenä -opettajan ja erityisopettajan välillä on tiivistä. Yhteistyöhön varataan riittävästi resursseja.

Valmistavasta opetuksesta siirtyvän oppilaan tukimuotoja:

- tutustuminen uuteen ryhmään ja opettajaan ennen siirtymistä
- oppimissuunnitelma
- osa-aikainen erityisopetus
- tukiopetus
- S2-opetus
- oman äidinkielen opetus
- koulunkäyntiavustajan tuki

- resurssiopettajan tuki
- kuvakommunikaatio
- huoltajan kanssa tehtävään yhteistyöhön järjestetään tarvittaessa tulkkipalvelut

Opettaja rohkaisee luokkaa tukemaan uutta oppilasta ja ottamaan ryhmään mukaan arjen tilanteissa.